

VERSLAG

OVER HET

BESTUUR EN DEN TOESTAND DER ZAKEN

VAN DE STAD LIER

OVER HET DIENSTJAAR 1881—1882

gedaan door het Collegie van Burgemeester en Schepenen
in uitvoering van art. 70 der gemeentewet

VERSLAG

Van het

Bestuur en den toestand der zaken

van den stad Lier

over het dienstjaar 1851-1852

Gedrukt door den Landvoogd van Brabant te Brussel
in afwachting van het oordeel der Staten

VERSLAG

OVER HET

Bestuur en den Toestand der Zaken

VAN DE

STAD LIER

OVER HET DIENSTJAAR 1881—1882.

LIER

JOSEPH VAN IN EN C^e, DRUKKERS-UITGEVERS,

Rechtestraat, 48.

VERSLAG

Bestuur en den Toestand der Zaken

STAD LIER

LIER

JOSEPH VAN DE G. DRUKKERSTUCCHEERS

Rechtspraak 28

VERSLAG

OVER DEN TOESTAND DER ZAKEN

VAN DE

Mijnheeren,

Ingevolge de voorschriften van art. 70 der Gemeentewet, hebben wij de eer den Raad verslag te doen over het bestuur en den toestand der zaken van de stad Lier, voor het dienstjaar 1881—1882.

Thiessen

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

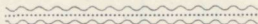
VERSLAG

OVER HET

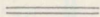
BESTUUR EN DEN TOESTAND DER ZAKEN

VAN DE

STAD LIER

TITEL I

BEVOLKING

Alvorens tot het gewoon verslag over te gaan, zal het niet zonder belang wezen, in eenige bijzonderheden over de uitslagen der algemeene volksoptelling van 1880 te treden.

De bevolking van Lier beliep, op 31 December 1880, 17272 zielen.

Die der volksoptelling van 1876, 16103.

Dus op vier jaar eene vermeerdering van 1169 zielen.

Van 1866 tot 1876, was zij slechts met 375 zielen aangegroeid.

Ziehier de bevolking van elke straat, met het getal harer bewoonde en onbewoonde huizen :

BEVOLKING DER STAD LIER

Optelling van 1880

OPENBARE WEGENIS	HUIZEN			BEVOLKING
	Bewoonde	Onbewoonde	TOTAAL	

INTRA-MUROS :

- Rechtestraat	49	2	51	218
- Dijkje	7	1	8	19
- Kerkstraat	18	0	18	84
- H. Geeststraat	17	2	19	83
- Sint Gummarusstraat	35	23	58	115
- Berlaerstraat	47	8	55	225
- Berlarij	117	10	127	563
- Kluizeplein	15	2	17	65
- Ketelaarstraatje	3	3	6	18
- Kluizestraat	79	2	81	384
- Deheyderstraat	27	6	33	110
- Lindenstraat	86	3	89	391
- Sionsvest	1	1	2	2
- Regenboogstraat	30	5	35	130
- Vier Aymonsbroederstraat	29	3	32	130
- Hazenstraat	75	4	79	272
- Peperstraat	24	1	25	219
- Look	31	2	33	148
- Koeipoortstraat	14	2	16	110
Over te dragen.	704	80	784	3286

OPENBARE WEGENIS	HUIZEN			BEVOLKING
	Bewoonde	Onbewoonde	TOTAAL	
Overgedragen.	704	80	784	3286
- Leuvenschevest	18	1	19	74
- Pettendonk	57	5	62	305
- Molenstraat	38	14	52	205
- Gasthuisvest	52	6	58	219
- Grooten Bril	45	3	48	203
- Deenschestraat	4	2	6	47
- Kerkhofplaats	41	2	43	112
- Kattenstraat	22	6	28	125
- Kleinen Bril	24	7	31	111
- Kloosterstraat	14	4	18	65
- Werft	17	3	20	82
- Moldijk	5	2	7	11
- Kaai	10	3	13	52
- Papegaaistraat	5	1	6	23
- Lanteernstraat	20	1	21	118
- Messenstraat	6	4	10	20
- Groote Markt	77	10	87	328
- Eikelstraat	55	2	57	236
- Beggijnhofstraat	58	8	66	341
Weezenstraat	5	1	6	75
Kalvariënberg	7	0	7	14
Sinte Margarethastraat	25	0	25	64
Pompstraatje	3	0	3	12
Hemdsmouwke	1	0	1	5
Bodeghemstraat	1	0	1	2
Hellestraat	4	2	6	8
Over te dragen.	1318	167	1485	6143

OPENBARE WEGENIS	HUIZEN			BEVOLKING
	Bewoonde	Onbewoonde	TOTAAL	
Overgedragen.	1318	167	0000	1485
Grachtkant	13	0	13	35
Nieuwstraat	13	0	13	28
Kerkhof	11	1	12	25
- Paradijsstraat	8	0	8	46
- Capucienenvest	63	0	63	310
- Mechelstraat	81	1	82	407
- Kolveniersvest	56	1	57	275
- Antwerpstraat	170	13	183	870
- Karthuizersvest	124	1	125	622
- Karthuizersplein	85	1	86	448
- Lisperstraat	220	20	240	952
- Gazstraat	4	0	4	16
- Spuilei	11	2	13	28
- Huibrechtstraat	72	6	78	351
- Blokstraat	24	0	24	152
- Waterpoortstraat	11	0	11	74
- Kammenstraat	14	0	14	51
- Wijngaardstraat	16	0	16	65
- Brouwersvliet	8	1	9	42
- Vredenbergsstraat	15	3	18	67
- Schoolstraat	24	5	29	101
- Predikheerenlaan	88	3	91	423
- Groenstraat	26	3	29	109
- Mosdijk	19	1	20	87
- Arragonstraat	4	0	4	11
- Vischmerkt	17	1	18	75
Totaal van het intra-muros.	2515	230	2745	11813

OPENBARE WEGENIS	HUIZEN			BEVOLKING
	Bewoonde	Onbewoonde	TOTAAL	

EXTRA-MUROS :

- Steenweg Mechelen	76	8	84	423
- Donk	16	1	17	123
- Boschhoek	15	0	15	52
- Pullaarstraat	34	1	35	163
- Hulststraat	20	0	20	100
- Hoog-Lachenen	19	0	19	119
- Boomlaarstraat	27	1	28	132
- Vaartlei	3	0	3	12
- Steenweg Antwerpen	117	6	123	563
- IJzerenweglei	36	3	39	154
- Leopoldsplaat	23	0	23	131
- Statielaan	24	1	25	88
- Lisp	115	21	136	534
- Achterstraat (Lisp)	59	4	63	269
- Hagenbroek	107	11	118	578
- Steenweg Berlaer	126	8	134	574
- Spreet	17	0	17	114
- Zijkstraat	11	0	11	58
- Spekstraat	29	1	30	129
- Zeeut	17	0	17	102
- Duffelbaan	43	6	49	185
- Steenweg Aerschot	61	1	62	312
- Binnenweg Kessel	16	10	26	80
- Steenweg Kessel	28	3	31	129
- Kloosterheide	50	1	51	283
- Neerloop	8	0	8	52
Totaal van het extra-muros.	1097	87	1184	5459
Totaal van het intra-muros.	2515	230	2745	11813
Algemeen totaal.	3612	317	3929	17272

Uit de landelijke optelling, nemen wij de volgende bijzonderheden over :

Landbouwopneming.

	H.	A.	C.
Oppervlakte der gronden in gebruik ten titel van eigendom of van vruchtgebruik	281	06	04
Oppervlakte der gronden in gebruik ten titel van pacht of van vruchtgebruik	2078	00	18
Te samen.	2359	06	22

AARD DER BEBOUWING.

Zomer- en wintertarwe	442	44	20
Masteluin		53	
Rogge	428	59	93
Gerst en zomergerst		50	99 33
Haver	252	71	16
Boekweit		10	53
Veldboonen		4	23
Erwten en duivenboonen, alleen of met graan gemengd		21	20 45
Kemp			88
Vlas		33	66 55
Koolzaad en oliegevende planten		33	04
Hop			36
Suikerij		1	77
Beetwortels voor de suiker-fabrikatie		15	89
„ voor de voeding van het vee		28	25 80
Wortels en peën (1 ^e oogst)		2	81
Rapen „		8	33
Aardappels		397	66 09
Rode klaver		227	17 63
Witte klaver			3 63
Gele klaver			3 46 33
Fransche of Spaansche klaver			3 21
Seradelle			15
Gemaaide weiden		165	15 78
Over te dragen.		2136	69 25

	Overgedragen.	2136	69	25
Afgegraasde weiden		4	16	
Verschillige gewassen			14	
Naakte velden		1	46	
Heidevelden of onregelmatig bearkerde gronden		61	31	67
Groensel en moestuinen		111	45	35
Boomgaarden		15	86	95
Kweekerijen en teenvelden		2	33	
Lusthoven		25	64	
	Geheele oppervlakte.	2359	06	22

BIJOOGSTEN GEWONNEN OP VOORMELDE GRONDEN.

Wortelen (2 ^{de} oogst)	37	69	27
Rapen "	448	83	52
Incarnaat klaver	149	81	40
Speurrie (2 ^{de} oogst)	31	55	
Andere voortbrengsels	7	26	
Totaal.	672	15	19

LANDELIJKE BEVOLKING BOVEN DE 12 JAAR.

Familieleden zich met akkerwerken bezighoudende,	mannen	961
	vrouwen	839
Dienstboden en daglooners,	mannen	333
	vrouwen	159
Totaal.		2282

De algemeene bevolking onzer stad, moet dus worden verdeeld, als volgt :

Bevolking intra-muros 11813 zielen.
 " extra-muros 5459 "
 van welke laatste 2282 zielen, de landelijke bevolking uitmaken.

De bevolking beliep op 31 December 1881, als volgt :

	MANN. GESL.	VR. GESL.	TOTAAL
Op 31 December 1881, beliep zij	8391	8791	17182
Op 31 December 1880 "	8364	8869	17233
Verschil in meerder voor 1881	27	000	00
" in minder voor 1881		78	51

BEWEGING VAN DEN BURGERLIJKEN STAND.

Geboorten, overlijdens, huwelijken, echtscheidingen, kindaannemingen, wettigingen van 1880-1881.

JAREN	AANTAL DER GEBOORTEN				AANTAL DER OVERLIJDENS (1)				AANTAL DER DOODGEBORENEN niet begrepen in de geboorten en overlijdens				AANTAL DER Huwelijken tusschen				TOTAAL				Aantal der echtscheidingen				TOTAAL				Kindaannemingen				Wettigingen			
	Wettige		Onwettige		Kinderen en on-gehuwden		Gehuwden		Weduwen		TOTAAL		Wettige		Onwettige		TOTAAL		Jongmans en meisjes		Jongmans en weduwen		Weduwen en meisjes		Weduwen en meisjes		TOTAAL		Aantal der echtscheidingen		TOTAAL		Kindaannemingen		Wettigingen	
	Mannelijke		Vrouwelijke		Mannelijke		Vrouwelijke		Mannelijke		TOTAAL		Mannelijke		Vrouwelijke		TOTAAL		Jongmans en meisjes		Jongmans en weduwen		Weduwen en meisjes		Weduwen en meisjes		TOTAAL		Aantal der echtscheidingen		TOTAAL		Kindaannemingen		Wettigingen	
	Mannelijke		Vrouwelijke		Mannelijke		Vrouwelijke		Mannelijke		TOTAAL		Mannelijke		Vrouwelijke		TOTAAL		Jongmans en meisjes		Jongmans en weduwen		Weduwen en meisjes		Weduwen en meisjes		TOTAAL		Aantal der echtscheidingen		TOTAAL		Kindaannemingen		Wettigingen	
1880	303	306	32	27	668	128	115	52	43	21	39	398	12	16	1	1	30	122	2	41	3	138	1	40	28	137	1	40	28	137	1	40	28			
1881	310	281	35	44	670	115	115	64	49	24	41	408	13	10	1	5	29	111	7	14	5	137	1	28	137	1	28	137	1	28	137	1	28			
Meerder	7	3	17	2	2	12	6	3	2	10	1	1	1	4	4	10	12	5	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Minder	"	25	"	"	"	13	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	11	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"			

⁽¹⁾ In dit getal zijn niet begrepen de personen in andere plaatsen overleden en te Lier gehuisvest, waarvan de doodsakten op de registers van den burgerlijken stand overgeschreven zijn, ingevolge art. 80 van het burgerlijk wetboek. — Dit getal beloopt tot 8.

STAAT VAN OVERLIJDEN VOLGENS OUDERDOM.

Van	0 dag tot 1 voltallige dag	.	.	.	.	.	»
»	1 tot 2 voltallige dagen	.	.	.	.	.	1
»	2 » 3 »	.	.	.	.	.	2
»	3 » 4 »	.	.	.	.	.	3
»	4 » 5 »	.	.	.	.	.	1
»	5 » 10 »	.	.	.	.	.	8
»	10 » 15 »	.	.	.	.	.	4
»	15 » 20 »	.	.	.	.	.	3
»	20 » 25 »	.	.	.	.	.	»
»	25 dagen tot 1 voltallige maand	.	.	.	.	.	»
»	1 maand tot 2 voltallige maanden	.	.	.	.	.	15
»	2 » » 3 »	.	.	.	.	.	17
»	3 » » 6 »	.	.	.	.	.	25
»	6 » » 1 voltallig jaar	.	.	.	.	.	20
»	1 tot 2 voltallige jaren	.	.	.	.	.	25
»	2 » 3 »	.	.	.	.	.	15
»	3 » 4 »	.	.	.	.	.	7
»	4 » 5 »	.	.	.	.	.	3
»	5 » 6 »	.	.	.	.	.	4
»	6 » 7 »	.	.	.	.	.	4
»	7 » 8 »	.	.	.	.	.	3
»	8 » 9 »	.	.	.	.	.	1
»	9 » 10 »	.	.	.	.	.	2
»	10 » 11 »	.	.	.	.	.	1
»	11 » 12 »	.	.	.	.	.	»
»	12 » 13 »	.	.	.	.	.	»
»	13 » 14 »	.	.	.	.	.	»
»	14 » 15 »	.	.	.	.	.	2
»	15 » 16 »	.	.	.	.	.	4
»	16 » 17 »	.	.	.	.	.	1
»	17 » 18 »	.	.	.	.	.	1
»	18 » 19 »	.	.	.	.	.	2
»	19 » 20 »	.	.	.	.	.	2
»	20 » 21 »	.	.	.	.	.	2
»	21 » 22 »	.	.	.	.	.	1
»	22 » 23 »	.	.	.	.	.	2
»	23 » 24 »	.	.	.	.	.	2
»	24 » 25 »	.	.	.	.	.	4
»	25 » 30 »	.	.	.	.	.	10

Over te dragen. 196

				Overdracht.	196
Van 30 tot 35	voltallige jaren	.	.	.	9
» 35 » 40	»	.	.	.	16
» 40 » 45	»	.	.	.	13
» 45 » 50	»	.	.	.	13
» 50 » 55	»	.	.	.	24
» 55 » 60	»	.	.	.	19
» 60 » 65	»	.	.	.	28
» 65 » 70	»	.	.	.	21
» 70 » 75	»	.	.	.	22
» 75 » 80	»	.	.	.	20
» 80 » 85	»	.	.	.	14
» 85 » 90	»	.	.	.	11
» 90 » 95	»	.	.	.	1
» 95 » 100	»	.	.	.	0
» 100 » meer	voltallige jaren	.	.	.	0
				Totaal.	408

Ziekten aan dewelke de personen in 1881 overleden, bezweken zijn :

Besmettelijke, aanste- kingsstoffige en verpestende ziekten.	{	Pokken	1
		Mazelen	8
		Schaarlakkoorts	1
		Kwade keel	1
		Kroep	4
		Kiekhoeft	»
		Rotkoorts	9
Inheemsche ziekten.	{	Kinderbedziekten	1
		Uittering en slepende borstziekten	62
		Longontsteking, idem der luchtpijptakken, zijdesteek en hevige ontsteking der ademkanalen	89
		Darmontsteking en buikloop	39
		Polderkoorts	»
Bijzondere ziekten.	{	Cholera	»
		Vuurwapens	»
		Verdrinking	5
		Geweldige sterfgevallen	6
Verschillende ziekten niet begrepen onder de vermelde			182
Te zamen.			408

Van dit getal zijn 357 personen overleden na geneeskundige hulp en 40 zonder geneeskundige hulp te hebben genoten; 312 zijn ten hunnen woonhuize overleden en 89 in de gods-, gasthuizen en andere openbare gestichten; 11 personen zijn door geweldigen dood omgekomen.

38 Huwelijken zijn op behoeftigheidsbewijzen aangegaan.

Verandering van woning.

A. Personen die zich in de gemeente gevestigd hebben, komende :

Uit andere gemeenten van HET KONINKRIJK		UIT DEN VREEMDE		TOTAAL		ALGEMEEN
Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	TOTAAL
228	227	5	10	233	237	470

B. Personen die de gemeente verlaten hebben, om zich te vestigen :

In andere gemeenten van HET KONINKRIJK		IN DEN VREEMDE		TOTAAL		ALGEMEEN
Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	TOTAAL
342	335	5	2	347	337	684

Inboorlingschap.

Een persoon heeft de hoedanigheid van Belg gevorderd, ingevolge art. 9 van het burgerlijk wetboek.

TITEL II

GEMEENTEBESTUUR

EERSTE AFDEELING.

Gemeenteraad.

De kiezingen, voor het vernieuwen van het mandaat der aftredende gemeenteraadsleden, hebben op 25 October laatstleden plaats gehad.

De uitslag ervan is geweest: de herkiezing der heeren De Strycker, schepen, Cools-Gregoir, De Wyngaert, Cursters-Crols en De Herdt, aftredende leden; alsmede de benoeming van den heer Fr. Hellemans- Hellemans, koopman, in vervanging van den heer Van der Linden, overleden; van den heer Bogaerts, landbouwer, in die van den heer Wegge, insgelijks overleden, en van den heer Berlon, landbouwer, in die van den heer Fr. Van den Eynde, ontslaggever.

De raad heeft met spijt het ontslag ontvangen van den heer Van den Eynde, die, gedurende negen jaren, met vlijt en kennis, zijne bediening heeft waargenomen.

Al de raadsleden werden bij de eerste stemming gekozen. De installatie en de eedaflegging van den heer Bogaerts, die den dienstdag van wijlen den heer Wegge moet voleinden, heeft plaats gehad in zitting van 24 December 1881, die der andere gekozenen in die van 2 Januari 1882.

In het afgelopen jaar heeft de gemeenteraad 14 zittingen gehouden. Wij laten hier de bijzonderste zaken volgen, welke daarin behandeld zijn geweest :

1. ZITTING VAN 29 JANUARI.

1. Bemerkingen en uitleggingen van het collegie, over het verdeelen der gelden voorts komende van de inschrijving, ten voordeele der overstromden. — 2. Verbetering der woning van de onderwijzeres in Hagenbroek. — 3. Verslag over de openbare feesten, die in 1881 zullen gegeven worden. — 4. Afrekening van den tesorier der bewaarschool. — 5. Vorming van vijf sectiën in den raad. — 6. Hernieuwing der bestuurraden van den berg van bermhertigheid en van het gazgesticht. — 7. Samenstelling der sectiën.

2. ZITTING VAN 19 MAART.

1. Mededeelingen des heeren Burgemeesters, over de werkzaamheden des comiteits, tot ondersteuning der overstromden. — 2. Uitreiking van werkmansdecoratiën aan twee werklieden. — 3. Bemerkingen der bestendige deputatie, op de stadsbegrootingsstaat voor 1881. — 4. Voorstellen aan het staatsbestuur, voor de kasseiing der Statieplaats en der Statielaan. — 5. Toestemming voor de rechtmaking eens buurtwegs op Lachenen. — 6. Goedkeuring der rekening van 1880, van den Berg van bermhertigheid. — 7. Idem der houtkoopdagen, in 1880, door de liefdadige gestichten gehouden. — 8. Ongunstig advies op eene vraag, om eenen hulponderwijzer bij de school van Lisp te voegen. — 9. Goedkeuring der overeenkomst met den staat, voor het vergrooten der Normaalschool. — 10. Vraag voor vergunning van grond op het gemeentekerkhof. — 11. Stadsteekenschool. = Inrichting eener boetseerklas en veranderingen aan het reglement van inwendige orde. — 12. Afslag op den verkoopprijs van de gaz. — 13. Benoeming der patentzetters.

3. ZITTING VAN 2 APRIL.

1. Goedkeuring, door de deputatie, van den begrootingsstaat voor 1882. — 2. Vergunning van grond op het kerkhof.

— 3. Goedkeuring der rekening van 1880 van de brand-commissie. — 4. Besluit de schooldagen der scholen van volwassenen daarstellende. — 5. Benoeming van den bruggendraaier aan de Leuvenschepoort.

4. ZITTING VAN 7 MEI.

1. Voordeelg advies op eene vraag van het Bestuur van gast- en godshuizen, om eene gift tusschen levenden te mogen aanvaarden. — 2. Goedkeuring van eene verhuring van goederen der liefdadige gestichten. — 3. Rekeningen der kerkfabrieken en der middelbare school voor 1880. = Goedkeuring. — 4. Verplaatsing van den blusdienst naar een ander lokaal. — 5. Vergunningen van grond op het gemeentekerkhof. — 6. Vergunning eener subsidie aan de maatschappij van tuin- en landbouw. — 7. Besluit van den raad om bij den Koning in beroep te gaan tegen de vaststelling der jaarwedden van twee onderwijzeressen. — 5. Benoeming van een lid der geneeskundige commissie en van een bestuurlid der volksbibliotheek.

5. ZITTING VAN 18 JUNI.

1. Toelating tot rechtmaking eens buurtwegs. — 2. Vraag van het departement van oorlog tot bekoming eener exercitieplein. — 3. Afwijzing der vraag eener fransche maatschappij, voor het oprichten van een openbaar slachthuis. — 4. Gunstig advies op eene vraag van het kerkfabriek Sancti Gumhari, voor het aanvaarden van een legaat. — 5. Goedkeuring der rekeningen der kerkfabrieken voor 1880. — 6. Goedkeuring der aanbestedingen der werken aan de zwemdok en aan de kaai.

6. ZITTING VAN 23 JULI.

1. Vraag om eigenaars der St Gummarusstraat, zelfs bij rechte, hunne verplichtingen te doen vervullen. — 2. Idem in daarstelling eener waterleiding aan de Paradijsstraat. — 3. Plan en bestek van het lokaal der brandspuiten. — 4. Vraag

van het staatsbestuur voor het daarstellen eener staats middelbare meisjesschool. — 5. Idem voor eene bewaarschool op Lisp. — 6. Inrichting van ambtswege eener plaats van hulp-onderwijzer op Lisp.

7. ZITTING VAN 1 AUGUSTUS.

1. Ondervraging en uitleggingen over de *manœuvres* der afsluitingswerken. — 2. Nederlegging der stadsrekening voor 1880. — 3. Gunstig advies op eene vraag van het kerk-fabriek Sancti Gummari, voor het aannemen van een legaat. — 4. Bijvoeglijke borgtocht des stadsontvangers.

8. ZITTING VAN 13 AUGUSTUS.

1. Nieuwe bemerkingen over den gebrekkigen staat der afsluitingswerken. — 2. Ongunstig besluit opzichtsens het voorstel van oprichting eener bewaarschool op Lisp. — 3. Idem aangaande het daarstellen eener waterafleiding aan de Paradijsstraat. — 4. Goedkeuring der aanbestedingen van het brandspuihuis en van de levering van steenkolen.

9. ZITTING VAN 3 SEPTEMBER.

1. Mededeeling, meldende dat hooge ambtenaars van het departement van openbare werken de afsluitingswerken aan de Nethen onderzocht hebben, met belofte recht aan de reclama-tiën der stad te zullen doen. — 2. Vaststelling van den lijst der behoeftige kinderen voor dewelke het kosteloos onderwijs is aangevraagd. — 3. Verslag over de stadsrekening en goedkeuring derzelve. — 4. Vergunning van grond op het ge-meentekerkhof. — 5. Goedkeuring der verhuring van goederen der liefdadige gestichten.

10. ZITTING VAN 24 SEPTEMBER.

1. Vraag van verandering van buurtweg en van afstand van grond. — 2. Contrakt voor de verlichting der statie van

den ijzeren weg. — 3. Besluit het reglement van inwendig orde der teekenschool wijzigende. — 4. Goedkeuring der rekening van het gazgesticht voor 1880. — 5. Besluit waarbij de gemeenteraad zich verzet tegen het oprichten eener staats middelbare meisjesschool. — 6. Programma der St Gummarus feesten.

11. ZITTING VAN 3 OCTOBER.

1. Toelating om het Bestuur van gast- en godshuizen, tot de herverhuring eener hoeve te laten overgaan. — 2. Verslag over den toestand der stad, 1880—1881. — 3. Nederlegging van den begrootingsstaat voor 1882. — 4. Benoeming der leden van de commissie der personeele belasting. — 5. Idem van eenen professor van boetseerkunde.

12. ZITTING VAN 23 NOVEMBER.

1. Vraag in verplaatsing van een voetpad. — 2. Rekeningen, begrootingen, graskoopdagen en verhuringen der liefdadige gestichten. — 3. Verdeeling van het gemeenzaam fonds. — 4. Vraag in overneming der loskaai aan de Leuvensche poort. — 5. Idem voor verlichting eener steeg. — 6. Herstelling eener schilderij in de hoofdkerk. — 7. Benoeming der leden der liefdadige gestichten.

13. ZITTING VAN 29 NOVEMBER.

1. Mededeeling door M. den Gouverneur van een koninklijk besluit, de oprichting eener staats middelbare meisjesschool te Lier bevelende. — 2. Gunstig advies op eene vraag der gemeentebesturen van Broechem, Emblehem, Ranst en Vremde, om een tolrecht op den steenweg van Ranst naar dien van Lier op Oostmalle te mogen blijven heffen. — 3. Goedkeuring der rekeningen der liefdadige gestichten voor 1880. — 4. Idem der

begrootingsstaten voor 1882. — 5. Idem der begrootingsstaten der kerkfabrieken en van den berg van bermhertigheid. — 6. Onderzoek en stemming van den stads begrootingsstaat voor 1882.

14. ZITTING VAN 24 DECEMBER.

1. Eedaflegging en installatie van den heer Bogaerts, gemeenteraadslid. — 2. Begrootingsstaat der middelbare jongensschool. = Gunstig advies. — 3. Weigering van overneming der loskaai aan de Leuvensche poort. — 4. Overeenkomst der stad met de eigenaars van het steegje, den *Rokwagen*. — 5. Aanbod aan het gouvernement van een lokaal, voor het inrichten eener staats middelbare meisjesschool. — 6. Vaststelling van jaarwedde eens hulponderwijzers. — 7. Benoeming van een bestuurlid van het gazgesticht.

TWEEDE AFDEELING.

Collegie van Burgemeester en Schepenen.

Bij koninklijk besluit van 21 Maart laatst, is M. de schepen De Strycker in zijne bediening bevestigd geworden, en in zitting van 27 Maart daaropvolgende geïnstalleerd.

M. Gislain, sedert 8 September 1851 stads-secretaris, is op 2 Juni 1882 overleden.

De overledene, in 1832, op het stadhuis gekomen, heeft er, tijdens vijftig jaren, op verschillende bureelen werkzaam geweest. Hij bezat eene grondige kennis der stadszaken, was zeer verkleefd aan de stadsbelangen, en toonde zich, ten allen tijde, bereidwillig voor zijne oversten en dienstvaardig voor het publiek.

In zitting van 10 Juli laatst, hebt gij M. Roëll, gemeente-raadslid, tot zijnen opvolger benoemd. Deze benoeming is op 14 Juli, door de Bestendige Deputatie van den provincialen Raad goedgekeurd geweest, en de installatie heeft op 24 Juli daaropvolgende plaats gehad.

Het collegie houdt regelmatig zitting 's Zaterdags, ten elf ure, en op andere dagen in de week, wanneer de noodwendigheden van den dienst het vereischen.

DERDE AFDEELING.

Inrichting en personeel der bureelen.

De heer Meylemans, tot eene andere bediening geroepen, is niet vervangen. M. L. Verrept is als klerk op de secretarij aangesteld geworden. Een hulpklerk is aan het bureel van den burgerlijken stand gevoegd.

VIERDE AFDEELING.

Kiezerslijsten. — Lijsten der jury. — Kiezingen.

De jaarlijksche herziening der kiezerslijsten, geeft voor het jaar 1882—1883 den volgende uitslag :

Kiezers voor de wetgevende kamers	458
Idem voor den provincialen raad	946
Idem voor den gemeenteraad	1394

In dit laatste getal zijn 55 kiezers begrepen, die door hunne moeders zijn afgevaardigd, waarvan 38 voor de provincie en 17 voor de gemeente.

41 Kiezers eigenen zich het derde gedeelte der grondlasten toe, van de eigendommen welke zij in huur hebben.

Er zijn 33 kieszaken aan het hof van beroep onderworpen geweest, hetwelk er als volgt over gevonnisd heeft.

Werden aangenomen :

Vragen van inschrijving	.	.	.	.	.	.	1
Idem van afschrabbing	.	.	.	.	.	.	4

Werden verworpen :

Vragen van inschrijving	.	.	.	.	.	.	8
Idem van afschrabbing	.	.	.	.	.	.	19

Een kiezer werd van de provinciale op de algemeene lijsten gebracht.

De volgende tabel duidt het beroep der kiezers aan van de wetgevende kamers :

Landbouwers en pachters	.	.	.	.	.	.	21
Nijveraars, bestuurders van fabrieken of werkhuizen	.	.	.	.	.	.	24
Beenhouwers	.	.	.	.	.	.	11
Brood- en pastijbakkers.	.	.	.	.	.	.	26
Brouwers.	.	.	.	.	.	.	3
Maalders .	.	.	.	.	.	.	2
Aannemers, metsers, schilders en timmerlieden	.	.	.	.	.	.	22
Goud- en zilversmeden, juweliers en horlogiemakers	.	.	.	.	.	.	4
Boekdruckers en boekhandelaars	.	.	.	.	.	.	2
Andere nijveraars.	.	.	.	.	.	.	53
Herbergiers en hotelhouders	.	.	.	.	.	.	3
Winkeliers (verkoop in 't klein)	.	.	.	.	.	.	52
Herbergiers en dranksljters	.	.	.	.	.	.	41
Kooplieden, reeders en zaakwaarnemers	.	.	.	.	.	.	13
Bankiers, wisselaars en makelaars	.	.	.	.	.	.	8
Beambten en bedienden van den staat	.	.	.	.	.	.	8
Ambtenaars en bedienden der provincie en der gemeente	.	.	.	.	.	.	5
Rechters en raadsleden,	.	.	.	.	.	.	»
Advokaten en pleitbezorgers	.	.	.	.	.	.	2
Notarissen.	.	.	.	.	.	.	3
Geestelijken.	.	.	.	.	.	.	16
Schoolbestierders, professors en onderwijzers	.	.	.	.	.	.	4
Doctors in medecijnen en heilkunde	.	.	.	.	.	.	4
Andere personen tot den gezondheidsdienst behoorende	.	.	.	.	.	.	6
Letterkundigen en dagbladschrijvers	.	.	.	.	.	.	»
Kunstenaars, schilders, beeldhouwers en bouwmeesters	.	.	.	.	.	.	»
Officieren van het leger	.	.	.	.	.	.	7
Grondeigenaars, renteniers, burgerlijke- en militaire gepensionneerden	.	.	.	.	.	.	65
Andere beroepen	.	.	.	.	.	.	49
Totaal.							458

57 Inwoners zijn op den lijst van de gezworenen ingeschreven.

BEWEGING DER BESTUURLIJKE ZAKEN.

Ziehier de tabel der beweging van bestuurlijke zaken :

BUREELEN	ONTVANGENE BRIEVEN	VERZONDENE BRIEVEN
1 ^e Bureel	1334	1236
2 ^e Bureel	105	188

Stedelijk archief.

De klasseering onzer archieven is gedeeltelijk voltrokken.

Het hernieuwen der tienjarige bevolkingsregisters heeft ons belet, dees jaar, den noodigen tijd aan de ontleding onzer oude oorkonden te besteden; maar nu dit eerste werk geëindigd is, zal onze eerste bezigheid bestaan in het opmaken van eenen inventaris der stukken, op ons archief berustende.

Gemeente goederen. — Aankopen, Verkoopen, enz.

De stad heeft sedert het afgelopen jaar geene aankopen gedaan.

De volgende verkooping van grond hebben plaats gehad :

1. 39,64 Vierkante meters stadsground aan vrouwe wed^e Vermaelen, ingelijfd bij haren eigendom, ten gehuchte Lisp, tegen de Achterstraat, à rato van 3 franks de vierkante meter.
2. Aan vrouwe wed^e Verrept-Van Roosbroeck, een parceel stadserve, groot 5 aren 51 centiaren, ter plaatse genaamd Molbroek, wijk D, n° 24A van het kadaster, tegen den

steenweg leidende van de stad naar den buurtsteenweg op Duffel en Sinte Catharina-Waver.

A. De erve mits	fr.	275,50
B. De boomen daarop wassende	»	240,00
Te zamen fr.		515,50

3. Aan het staatsbestuur een gedeelte stadserve van het Hondenstraatje en Gasthuis, voor de vergrooting van de Staatsnormaalschool, mits fr. 5578,55.

TITEL III

GELDWEZEN DER GEMEENTE

Ontleding der stadsrekening van 1881.

GEWONE EN BUITENGEWONE UITGAVEN.

A. Gewone.

1 ^o	Gemeentebesturen	fr.	25072,07
2 ^o	Openbare veiligheid	»	29278,27
3 ^o	Gemeentewerken	»	19200,52
4 ^o	Koophandel en scheepvaart	»	2130,99
5 ^o	Kazerneering, militaire inkwartieringen en vervoer	»	982,16
6 ^o	Openbare weldadigheid	»	16589,40
7 ^o	Eeredienst	»	»
8 ^o	Openbaar onderwijs	»	42033,30
9 ^o	Schoone kunsten	»	11658,97
10 ^o	Gemeenteschuld. — Intresten en aflossingen	»	38677,07
11 ^o	Regelingen	»	1854,45
12 ^o	Herhalingen	»	37084,73

B. Buitengewone.

13 ^o	Buitengewone uitgaven	fr.	3489,65
14 ^o	Verschillende uitgaven	»	2830,28
15 ^o	Nieuwe werken	»	3476,38

TOTAAL DER UITGAVEN fr. 234358,44

GEWONE EN BUITENGEWONE ONTVANGSTEN

A. *Gewone.*

§ 1. Opbrengst der eigendommen.	Vaste goederen	fr.	8013,80
	Houtkap en plantagiën	»	882,53
	Grondijnsen en renten op particulieren.	»	83,01
	Onderhoud der buurtwegen (1).	»	5212,88
§ 2. Toegestane ontvangsten voor verschillende diensten.	Weeg- en meetrechten	»	81,21
	Piaats- en kaairechten	»	4930,48
	Opbrengst der privaten	»	792,88
	Havenrechten	»	811,46
§ 3. Belastingen.	Opbrengst van straatmest	»	882,30
	Opcentimeu op 's rijks belastingen.	Gewone 7 Buitengewone »	43908,07
	Idem voor afleg van leeningen, afgeschafte rechten en uitvoering van gemeentewerken.	Grondbel. 41 Personeel 56 Patenten 8	
	Belasting op de honden (memorie)	»	
	Aandeel in het gemeente-fonds. (Wet van 18 Juni 1860.)	»	
	Er bestaat geen slachthuis.		
	§ 4. Octroi.		
	§ 5. Slachthuis.		
	§ 6. Verhuring van plaatsen op de markten.	Het aandeel dier verhuring is begrepen onder § 2.	
	§ 7. Personele belastingen.	Geene.	
§ 10. Verschillende ontvangsten.	§ 8. Opbrengst der boeten.	Geene.	
	§ 9. Verschillende belast.	Geene.	
	Opbrengst der akten van den burgerlijken stand.	»	177,52
	Kazerneering der gendarmen	»	198,84
	Weder gave van betaalde reiskosten aan behoeftige reizigers	»	17,28
	Idem van vervoerkosten van burgerlijke en militaire gevangenen	»	»
	Verkoopling van buiten dienst gestelde voorwerpen	»	157,52
	Interesten van schuldvorderingen ten laste van den staat en van het gemeente krediet	»	1391,00
	Batig slot der rekening van het gaz-gesticht	»	13000,00
	Toelage van den staat voor het lager onderwijs	»	19230,00
	Opbrengst der verhuringen van grassingen	»	500,00
	Opbrengst van de verhuring van jachtgronden op de eigendommen onder Nylen	»	20,00
	Idem van het aandeel der betalende leerlingen van de scholen extra-muros.	»	152,78
	Toelage van den staat voor de scholen van volwassenen.	»	1000,00
	Fondatie Heyns	»	388,62
	Subsidie van staat en provincie voor den onderhoud der school van teeken- en bouwkunde	»	4000,00
	Idem dito voor den onderhoud der bewaarschool.	»	5130,00
	Inkomsten der bewaarschool	»	439,00
	Weder gave van de sommen in de kas van het gemeen fonds gestort	»	5961,20
Over te dragen.			fr. 194830,28

(1) Zie afzonderlijke rekening onder litt. C.

B. *Buitengewone.*

	Overgebracht	fr.	494330,23
1. Overschot van het vorig dienstjaar	»	26428,88	
2. Gebonificeerde interesten van gelden tijdelijk op de spaarkas geplaatst	»	5571,56	
3. Afstand van grond op het gemeente kerkhof	»	600,00	
4. Subsidie van het Bureau van Weldadigheid voor het lager onderwijs	»	1300,00	
5. Indemniteit door het Staatsbestuur te betalen voor het draaien der brug aan de Leuvensepoort.	»	430,00	
6. Belasting op de honden (1879)	»	546,42	
7. Vergoeding voor eene rectificatie van alignement	»	418,92	
8. Afstand van een perceeltje stadsgrond en boomen daaropwassende	»	513,50	
9. Invordering van kaairechten over 1878 en 1879	»	681,57	
10. Invordering van ruimingskosten van beken van ambtshalve verricht in 1880	»	»	
11. Subsidie van Staat en Provincie in den aankoop van gronden voor den buurtweg der Molpoort in 1880 gelegd.	»	4073,77	
12. Verkoop van hoogstammige boomen	»	»	
13. Subsidie voor uitvoering van gezondheidswerken in 1879 en 1880 verricht	»	5491,00	
14. Subsidie van den Staat voor het maken van het nieuw vrederecht	»	5593,00	
15. Subsidie voor het verbeteren van schoollokalen in 1880 verricht	»	4000,00	
16. Subsidie voor het plaatsen van eene nieuwe gazcanalisatie in de normaalschool	»	1141,65	
17. Indemniteit van het Staatsbestuur voor inneming van gronden voor de vergrooting der normaalschool	»	5578,53	
18. Ontvangst van gestelde verdieren in eene verkooping van stadsrenten	»	48,00	
	Geheel der ontvangsten	fr.	249162,65
	Geheel der uitgaven	fr.	254538,44
	Overschot	fr.	14804,21

C. *Buurtwegen. — Onderhoud.*

(Art. 14 der wet van 14 April 1841.)

BIJZONDER FONDS. — REKENING VOOR HET DIENSTJAAR 1881.

Ontvangsten	fr.	5385,51
Uitgaven	fr.	5184,43
	Overschot	fr. 598,86

REKENPLICHTIGHEID.

Begrotingsstaat.

De stads begrotingsstaat voor het dienstjaar 1882, is door den gemeenteraad gestemd, in zitting van 29 November 1881, en door de bestendige deputatie van den provincialen raad eindelijk vastgesteld den 13 Januari 1882.

In ontvangsten, zoo in gewone als buitengewone, ter somme van fr. 215626,98

In uitgaven van allen aard, ter somme van » 214248,53

En het batig slot op. fr. 1378,45

Nochtans de credieten betreffende het lager onderwijs, *zijn enkelijk voorloopig* geregeld. De bepaaldelijke beslissing des aangaande, is ons tot dusverre niet toegekomen.

TITEL IV

LIEFDADIGE GESTICHTEN

Bureel van weldadigheid.

BESTUUR.

M. Gustaaf Karel Maria Joannes Hellemans, aftredend lid, is door den stedelijken raad herkozen, voor een tijdstip van vijf jaren. Hij is op 11 Januari laatst geïnstalleerd.

Ten gevolge zijner benoeming als secretaris der stad, heeft M. Roëll, als lid van ons bestuur, zijn ontslag gegeven. Wij verliezen in den heer Roëll een ieverig lid, dat aan de bestiering van weldadigheid van Lier, belangrijke en nuttige diensten heeft bewezen. In zijne zitting van 18 September, heeft de gemeenteraad, in deszelfs vervanging, M. Gustaf Van In gekozen.

ROERENDE EN ONROERENDE GOEDEREN.

De publieke verhuring die dit jaar plaats greep, leverde eene vermindering van inkomen op van fr. 269,00; zulks is toe te schrijven aan de verlamming, die zich thans over den handel, in gansch het land, uitstrekt en die bijzonderlijk den landbouw treft.

LEGATEN EN GIFTEN.

Het bureel van weldadigheid heeft noch legaten noch giften ontvangen. Er is hem slechts eene som van 500 fr. toegekend, voor vergunningen van grond op het gemeentekerkhof aan de familiën Hellemans-Mannekens, Van In-de Kemmeter, Morian-Anciaux en Peeters-Beeckmans.

STATISTIEK DER BEHOEFDIGHEID.

In 1881 zijn er 503 huisgezinnen, tellende 1406 behoeftigen, bedeeld geweest in geld, kleederen en beddegoed.

Gedurende hetzelfde jaar, zijn er aan 153 huisgezinnen, bevattende 459 personen, medecijnboekjes afgeleverd.

De volgende personen worden op bestendige wijze ondersteund :

1 ^o	Oude en gebrekkelijke personen	43
2 ^o	Zinneloozen	24
3 ^o	Verlatene kinderen en weezen	47
4 ^o	Vondelingen	"
Samen.		114

De kosten van onderhoud dier verschillende personen hebben, in 1881, beloopt als volgt

A.	Onderhoud der ouderlingen	fr.	5988,71
B.	" der zinneloozen	"	13658,16
C.	" der verlatene kinderen en weezen	"	5455,71
D.	" der vondelingen	"	" "
Samen.		fr.	25102,58

UITDEELINGEN VAN ONDERSTAND.

Onderstanden toegestaan in 1881 :

1 ^o	In geld	fr.	43360,42
2 ^o	In kleedingstukken	"	6530,16
3 ^o	In medeijnen	"	2251,93
4 ^o	In jaarwedden der geneesheeren	"	2089,00
5 ^o	In begrafeniskosten	"	173,48
Totaal.		fr.	54404,99

In 1881 heeft de onderstand verleend aan behoeftigen, vreemd aan de stad, beloopt fr. 3525,89.

Op 1 Juli jongstleden, bleef er door vreemde gemeenten, uit dien hoofde, aan het bestuur verschuldigd, zoowel op het jaar 1881 als op de vorige dienstjaren, eene som van fr. 4350,66.

Door onze bestiering werd er, voor onderstand in andere gemeenten verleend aan behoeftigen onzer stad, eene som betaald van fr. 2978,56.

De heer Carolus Dhooghe is geneesheer van den armen benoemd, in plaatsvervanging van den heer Eduardus Peeters, wiens afsterven door de armen onzer stad, evenals door de burgerij algemeen betreurd werd, daar de achtbare overledene met veel nauwkeurigheid, liefde en dienstwilligheid, de verpleging der armen waarnam.

BETWISTENDE ZAKEN.

Geene.

Bestuur van Gast- en godshuizen.

BESTUUR.

De gemeenteraad heeft het mandaat van den heer Jacobus Guilielmus Gummarus Van Pelt hernieuwd, waarvan de diensttijd eindigde den 31 December 1881. Hij is op 12 Januari laatstlede geïnstalleerd.

ROERENDE EN ONROERENDE GOEDEREN.

De publieke verhuring van onroerende goederen heeft plaats gehad op 31 Juli jongstleden, en heeft opgebracht fr. 5740,00.

De vorige publieke verhuring derzelve goederen had opgebracht fr. 6759,90.

LEGATEN EN GIFTEN.

Het bestuur van gast- en godshuizen heeft geene legaten noch giften bekomen, alleenlijk is er aan hetzelfde eene som van 500 fr. toegekend voor vergunningen van grond op het gemeentekerkhof, toegestaan aan de familiën Hellemans-Mannekens, Van In-de Kemmeter, Morian-Anciaux en Peeters-Beeckmans.

AANKOOPEN, VERKOOPINGEN, VERWISSELINGEN.

Geene.

AFLEGGING EN WEDERAANLEGGING VAN KAPITALEN.

Het bestuur heeft machtiging verkregen de terugbetaling te ontvangen van verschillende kapitalen, voor een gezamenlijk bedrag van fr. 17594,50, welke som opnieuw zal aangelegd worden in Belgische fondsen, met inschrijving op het grootboek.

REKENDIENST.

De begrooting voor het dienstjaar 1882 is door den stedelijken raad, in zitting van 23 November 1881, goedgekeurd, de ontvangsten evenals de uitgaven, beloopt ter somme van fr. 114378,37.

De rekening van den ontvanger, voor het dienstjaar 1881, geeft het volgende resultaat :

Ontvangsten	.	.	.	.	.	.	fr.	119708,31
Uitgaven.	.	.	.	.	.	.	"	106616,14
						Overschot.	fr.	13092,17

BETWISTENDE ZAKEN.

Geene.

STATISTIEK DER GODSHUIZEN VOOR OUDERLINGEN EN WEEZEN.

De bevolking onzer godshuizen was, op 1 Juli laatst, samengesteld als volgt :

		MANNEN.	VROUWEN.
Godshuizen.	Sint Jacobs	28	1
	Sint Antonius	"	19
	Sint Anna en Joachim	8	14
	Sint Barbara en Beatrix	"	27
	Meisjes weezenhuis	"	53
	Jongens weezenhuis	13	1
	Infirmierie van het Beggijnhof	"	1
		49	116
Te samen.		165	

In 1881 zijn er 526 zieken verpleegd geweest in het burgerlijk gasthuis. 85 Personen zijn er gedurende hetzelfde dienstjaar overleden.

Ten gevolge van het overlijden van den heer Eduardus Peeters, is de heer Carolus Dhooghe geneesheer voor de gast- en godshuizen benoemd.

Berg van bermhertigheid.

REKENPLICHTIGHEID.

De berg van bermhertigheid heeft, in het begin dezes jaars, het verlies ondergaan van zijnen bestuurder, den heer L. Thys, welke, sedert het oprichten van het gesticht in 1850, aan deszelfs hoofd heeft gestaan, en die steeds de bediening van bestuurder met vlijt en ijver heeft waargenomen.

In vervanging van den overleden titularis, werd, in zitting van 23 Januari, benoemd M. J. L. Herrygers, inspecteur van politie. De afrekening *de clerc à maître*, door de erven Thys aan den nieuwen bestuurder afgelegd, is in zitting van 27 Februari daaropvolgende, door den raad goedgekeurd geweest en voor notificatie naar de deputatie verzonden.

M. J. Cornelis heeft op 19 Juli zijn ontslag van magazijnier ingezonden. De raad heeft dit op 7 Augustus aangenomen, en, in zitting van 28 Augustus, M. G. De Berraly tot zijnen opvolger benoemd.

BERG VAN BERMHERTIGHEID

DIENSTJAAR 1881

REKENING DER PANDEN. — BEWEGING VAN HET MAGAZIJN.

GETAL INGEBRACHTE PANDEN EN BEDRAG DER GELEENDE KAPITALEN	In magazijn op den 1 januari 1881	Pandén ingezet het jaar	TOTAAL	PANDEN UITGEGAAN gedurende het jaar			In magazijn op 31 Dec. 1881
				bij lossing	bij verkoop	TOTAAL	
Pandén	In nieuwe koopwaren .	11	140	131	10	141	10
	Andere .	5306	16722	16473	499	16972	5056
	Totaal.	5317	16862	16604	509	17113	5066
Geleende kapitalen	Op nieuwe koopwaren .	1717	3950	5509	503	6012	451
	Andere .	40895	91435	86493	1539	88032	43302
	Totaal.	42412	95385	92002	2042	94044	43753

*Spaar- en voorzieningskas, ten voordeele der werklieden;
genootschappen van onderlingen bijstand.*

Uitslag der rekeningen van de erkende maatschappijen van onderlingen bijstand, voor het dienstjaar 1881.

1° *Vereeniging der schoenmakers, huidenvetters, enz.*, erkend bij koninklijk besluit van 31 December 1853 en 28 April 1871.

Ontvangsten in 1881	fr.	385,68
Boni der vorige dienstjaren	"	1212,87
Totaal der ontvangsten.	fr.	1598,55
Uitgaven van allen aard	fr.	379,00
Boni op 1 Januari 1882.	fr.	1219,55

2° *Vereeniging der kleermakers*, erkend bij koninklijk besluit van 9 April 1857.

Ontvangsten in 1881	fr.	360,82
Boni der vorige dienstjaren	"	851,07
Totaal der ontvangsten.	fr.	1211,89
Uitgaven van allen aard	fr.	335,93
Boni op 1 Januari 1882.	fr.	875,96

3° *Koninklijke maatschappij der Belgische Redders*, provinciaal comiteit van Antwerpen, afdeeling van het kanton Lier, tusschen de gedecoreerden voor daden van moed en zelfopoffering, erkend bij koninklijk besluit van 4 November 1872.

Ontvangsten in 1881	fr.	341,90
Boni der vorige dienstjaren	"	1138,64
Totaal der ontvangsten.	fr.	1480,54
Uitgaven van allen aard	fr.	283,70
Boni op 1 Januari 1882.	fr.	1196,84

*Bijzondere liefdadige instellingen, tentoonstellingen
van kunstvoorwerpen, enz.,
om de behoefte ter hulp te komen.*

De tentoonstelling door de dames van bermhertigheid, tot onderstand der behoeftigen ingericht, heeft de som van fr. 13003,50 opgebracht.

Een concert door madame en mejuffer Lemmens-Serrington, en de heeren Jacobs en Tinel, met hetzelfde doel gegeven, leverde eene aanzienlijke opbrengst op.

Geneeskundige dienst.

De geneeskundige dienst heeft dees jaar een zijner geachtste en ervarendste leden verloren, den heer doctor Eduard Peeters, op 6 April 1882 overleden.

Als lid van de plaatselijke commissie van geneeskundig toeverzicht en van het comiteit van koepokinenting, is hij door den heer doctor Thys vervangen geweest.

De heer doctor Dhooghe is hem als geneesheer der liefdadige gestichten opgevolgd.

TITEL V

KATHOLIEKE EEREDIENST

KERK VAN DEN H. GUMMARUS.

§ 1. GEESTELIJKHEID.

De eerw. heer De Hert, pastoor te Esschene benoemd, is in zijne bediening van onderpastoor onzer kerk vervangen door den eerw. heer Suys, van Antwerpen.

§ 2. KERK.

Indien wij nogmaals met spijt moeten bestatigen, dat er aan de herstelling der buitenzijden van de kerk, geen gevolg is kunnen gegeven worden, hebben wij integendeel de voldoening uwe aandacht te trekken op twee merkwaardige kunstwerken, in den loop van dit jaar uitgevoerd. Een prachtig nieuw altaar, in ogivalen stijl, volledigt de versiering der kapel van het H. Sacrament, waarvan wij in ons laatste verslag melding hebben gemaakt, terwijl eene fraaie geschilderde glasraam, door het grootste gedeelte der burgers bekostigd, als een bewijs van erkentenis, ter eere van den eerw. heer De Coster, vijf en twintig jaar pastoor en deken van Lier, in het St Anna koorken is geplaatst. De uitvoering van beide deze werken is men verschuldigd aan de kunst van den heer Verhagen van Gent.

De fabriek heeft ook bij het staatsbestuur pogingen aangewend, ten einde zijne hulp te bekomen, om kunnen over te gaan tot de hoogdringende herstelling der schilderrij van Sint Christoffel altaar, welke, zoo ieder weet, voor een der beste voortbrengsels der oude vlaamsche school bekend is.

§ 3. FABRIEKRAAD.

Ingevolge het decreet van 30 December 1809, is men, den eersten Zondag der maand April, overgegaan tot de hernieuwing der leden van het kerkfabriek, wier diensttijd was geëindigd.

MM. Van Reusel, Peeters, De Wyngaert en Mast, zijn als leden van den raad herkozen.

MM. Schoeters en Mast, zijn als voorzitter en geheim-schrijver van den raad hernoemd.

M. Mast, aftredend lid van het bureel der kerkmeesters, is in die hoedanigheid herkozen.

Het bureel der kerkmeesters heeft M. Notelteirs als voorzitter, M. Cools als schatbewaarder en M. Mast als geheim-schrijver behouden.

Sedert het tijdstip der kiezing, heeft de kerkfabriek een treurig verlies ondergaan, door het afsterven van den heer doctor Peeters, welke op 2 Januari 1876, voor de eerste maal, lid van den kerkenraad gekozen werd.

§ 4. REKENWEZEN.

REKENING DIENSTJAAR 1881.

Ontvangsten	.	.	.	.	.	.	fr.	36890,98
Uitgaven	.	.	.	.	.	.	"	36797,06
						Batig slot.	fr.	93,92

BEGROOTINGSSTAAT VOOR 1882.

Ontvangsten van allen aard	fr.	34499,49
Uitgaven.	"	34440,16
Batig slot.	fr.	59,33

§ 5. GIFTEN EN LEGATEN.

Geene.

§ 6. ROERENDE EN ONROERENDE GOEDEREN.

Niets te melden.

KERKFABRIEK Ste MARGARETHA.

A. SAMENSTELLING VAN DEN KERKRAAD EN HET BUREEL
DER KERKMEESTERS.

Twee leden van den raad, de heeren Dominicus Josephus Provot en Henricus De Backer, hun ontslag gegeven hebbende, werden vervangen door MM. Joseph Van Hoof en Carolus Schillemans.

Verder werd als voorzitter gekozen M. Caluwaerts en als secretaris M. Van Hoof.

De heer Van Hoof werd ook gekozen als lid van het bureau der kerkmeesters, hetwelk samengesteld is als volgt :

Voorzitter M. Van den Brande, tesorier M. Stevens, secretaris M. Van Hoof.

B. REKENING 1881.

Ontvangsten	fr.	5136,97
Uitgaven	"	4685,60
Overschot.	fr.	451,37

C. BEGROOTING 1882.

Ontvangsten	fr.	5122,81
Uitgaven	"	5121,00
Overschot.	fr.	1,81

KERKFABRIEK St JOSEPH, LISP.

1. Op 2 April, vernieuwing van de kleine helft van den raad.

Zijn herkozen : MM. Van der Auwera en Busschots.

2. Kiezing van een nieuw lid, in vervanging van M. Claes, overleden.

Is gekozen : M. Louis Vercammen.

3. Kiezing van eenen voorzitter en secretaris van den raad.

M. Van der Auwera is tot voorzitter en M. Vercammen tot secretaris gekozen.

4. Kiezing van een lid van het bureel.

M. Vercammen is tot lid van het bureel gekozen.

Het bureel heeft zich samengesteld als volgt :

Voorzitter M. De Peuter, tresorier M. Van de Weygaert, secretaris M. Vercammen.

De kerkfabriek heeft een groot verlies ondergaan door het overlijden van den heer Van der Auwera, die noch iever, noch moeite gespaard heeft voor de inrichting der parochie van Lisp.

REKENING 1881.

Ontvangsten	.	.	.	.	.	.	fr.	12738,19
Uitgaven	.	.	.	.	.	.	"	11789,80
Overschot.							fr.	948,39

BUDGET 1882.

Ontvangsten	.	.	.	.	.	.	fr.	7009,00
Uitgaven	.	.	.	.	.	.	"	4123,05
Overschot.							fr.	2885,95

De kerkfabriek houdt zich ieverig bezig om de kerk, door het oprichten van eenen toren, te voltrekken.

Voor het opbouwen van den toren, heeft zij zich met de bevoegde overheid in onderhandeling gesteld.

TITEL VI

OPENBAAR ONDERWIJS

EERSTE AFDEELING.

Lager onderwijs.

Sedert ons laatste verslag, heeft er slechts ééne wijziging in het onderwijzend personeel onzer gemeentescholen plaats gehad : jufvrouw Nierinckx heeft jufvrouw Jacobs vervangen. Drij tusschentijdige onderwijzeressen zijn bepaaldelijk aangesteld geweest. De lokalen der scholen worden zeer goed onderhouden. Het gemeentebestuur heeft de koer der school van Hagenbroek doen afsluiten, en de onderwijzerswoning daardoor volkomen veilig gemaakt.

De inrichting eener bewaarschool is, niettegenstaande het ongunstig advies van den raad, op Lisp bevolen.

De gemeentescholen werden als volgt, gedurende het afgelopen jaar, bijgewoond :

Oefenschool voor jongens . . .	175	leerlingen.	
Meisjesschool (intra-muros) . . .	200	"	
Jongensschool Hagenbrock . . .	43	"	
Meisjesschool " . . .	25	"	
Jongensschool Lisp . . .	68	"	
Meisjesschool " . . .	42	"	waaronder 4 betalende.
Samen.	553	leerlingen.	

De vrije kosteloze scholen werden bezocht, als volgt :

Katholieke jongensschool (intra-muros)	528 leerlingen.
" " op het voorgeburcht Lisp	109 "
" meisjesschool (intra-muros)	527 "
" " op het voorgeburcht Lisp	150 "
Kosteloze dagschool der Ursulinnen	90 "
" " der Colletienen	104 "
Samen.	1508 leerlingen.

Hierbij bestonden nog de volgende betalende scholen :

Onderwijsgesticht (jongens) van den heer Dhooghe	79 leerlingen.
" der Ursulinnen (externaat)	180 "
" " (pentionaat)	98 "
" der gezusters Pasquasy	226 "
Samen.	583 leerlingen.

De kosteloze zondagschool der Ursulinnen telde 310 leerlingen.

BEWAARSCHOOL.

De bij de stadsschool gevoegde bewaarschool telde 208 leerlingen en de katholieke 398.

SCHOLEN VAN VOLWASSENEN.

Deze scholen werden bijgewoond, als volgt :

Oefenschool (jongens)	136 leerlingen.
School Hagenbroek (jongens)	24 "
" (meisjes)	8 "
School Lisp (jongens)	25 "
" (meisjes)	18 "
Meisjesschool (intra-muros)	25 "
Samen.	236 leerlingen.

NORMAALSCHOOL.

142 Leerlingen volgden de leergangen der normaalschool, verdeeld als volgt :

Eerste studiejaar	49 leerlingen.
Tweede "	47 "
Derde "	46 "

Het uitgangs-exaam heeft de volgende uitslagen opgeleverd :

44 Leerlingen werden gediplomeerd.

20 Van tweeden graad.

24 Van derden graad.

De staat heeft dees jaar ontzaglijke werken van inrichting, aan de normaalschool uitgevoerd, bestaande in : nieuwe conferentiezaal, badkamers en andere benoodigdheden.

TWEEDE AFDEELING.

Middelbaar onderwijs.

De staats middelbare school telde gedurende het afge-
loopen dienstjaar 187 leerlingen, verdeeld als volgt :

Humaniteiten	4 leerlingen.
Middelbare school	38 "
Vorbereidende afdeeling.	138 "

Twee leerlingen uit het derde studiejaar bekwamen eene benoeming in den algemeenen prijskamp, waaraan 600 mededingers deel namen.

Ingevolge het organiek reglement, heeft het staatsbestuur ons opgelegd een bijgevoegd onderwijzer bij de vorbereidende afdeeling te noemen, omdat het getal leerlingen van eene der klassen, sedert drij jaren, de veertig overtreft.

Het gemeentebestuur heeft eene overdekte galerij doen maken, om de kinderen, tijdens de speeluren, tegen de ongestadigheid des weders te beschutten, en eene klas van een nieuw mobiliair voorzien.

Er worden nog talrijke andere veranderingen en bijwerken gevraagd, doch voorloopige onderhandelingen met het staatsbestuur, hebben hunne uitvoering verdaagd.

De opening der middelbare meisjesschool, welke, ondanks het ongunstig advies van den raad, door den staat bevolen is geweest, zal eerlang plaats hebben. Het personeel is ervan genoemd. Zij zal voorloopig in de tegenwoordige bewaarschool geopend worden, in afwachting een nieuw lokaal ingericht zij.

De bouwing dezer school, alsmede de jaarlijksche onkosten welke zij gaat veroorzaken, zullen zwaar op onze burgerij drukken, vermits al de uitgaven door nieuwe lasten zullen moeten gedekt worden.

Het Sint Gummarus collegie, door geestelijke en wereldlijke professors bediend, en bij hetwelk, dees jaar, de vierde latijnsche klas wordt gevoegd, telde in het afgelopen jaar 214 leerlingen, verdeeld als volgt :

Vorbereidende klas	.	.	.	.	.	112 leerlingen.
Middelbare	"	.	.	.	.	79 "
Latijnsche	"	.	.	.	.	23 "

TITEL VII

SCHOONE KUNSTEN, WETENSCHAPPEN EN LETTEREN

Schoone kunsten, academiën van schoone kunsten. —

*Bijzondere scholen van teekenkunde, schilderkunst,
plaatsnede, beeldhouwkunst, enz. — Museums. —*

Bijzondere kunstverzamelingen. —

Tentoonstellingen van kunstvoorwerpen. — Monumenten. —

*Conservatoriums. — Muziekscholen,
muziek en tooneelgezelschappen. — Maatschappijen van vermaak
en uitspanning. — Openbare feesten.*

Het onderwijs onzer teekenschool, dat dees jaar, door de benoeming van M. Kenis, als professor van boetseerkunde, volledig is geworden, begrijpt de volgende vakken :

Schilder-, teeken- en bouwkunde met toepassing.

Boetseering met toepassing.

Ontleedkunde.

Geschiedenis.

Karakter van versiering.

Hout- en marmerschildering.

In al deze vakken hebben kampstrijden plaats gehad ; in de vier laatste voor de eerste maal. Het professoreel korps der koninklijke academie van schoone kunsten van Antwerpen, dat deze kampstrijden heeft beoordeeld, heeft eenparig besta-
tigd, dat zij in het algemeen genomen zeer voldoende zijn. Tevens heeft het 7 kampstrijden waardig van de groote en 4 van de kleine koninklijke medalie gevonden.

Wij mogen er bijvoegen, dat de professors onzer teekenschool er zich, met iever en kunde, op toeleggen, om hun onderwijs goede vruchten te doen opleveren.

Het getal leerlingen, dat de winterlessen heeft bijgewoond, bedroeg :

Voor de schilder- en teekenkunde	.	.	286 leerlingen.
Voor de bouwkunde	.	.	70 "
Voor de boetseering	.	.	9 "
Nieuwe leerlingen	.	.	171
Samen.			536 leerlingen.

of 65 meer dan verleden jaar.

Tusschen deze bevonden zich 186 leerlingen uit 30 naburige gemeenten.

De zomerleergangen werden gevolgd door :

Voor de schilder- en teekenkunde	.	.	112 leerlingen.
Voor de bouwkunde	.	.	40 "
Voor de boetseering	.	.	9 "
Nieuwe leerlingen	.	.	12
Samen.			173 leerlingen.

of 11 minder dan het vorige jaar, waaronder 123 uit 27 gemeenten onzes omtreks.

De bestuurraad der teekenschool zal moeten volledig worden, door het overlijden van M. L. Thys, die er ijverig de bediening van secretaris van waarnam.

Er zijn aan het reglement van inwendige orde eenige wijzigingen toegebracht, welke, door de herinrichting der school, noodzakelijk waren geworden.

Het gouvernement heeft aan het bestuur der school eene toelage verleend, om met de verdienstelijkste leerlingen een kunstreisje naar Brugge te ondernemen.

Stads-volksboekeryj.

Gedurende het afgelopen jaar 1881—1882, zijn er in de stads-volksboekeryj 7666 boekdeelen in lezing aan huis gegeven, te weten :

1881	Maand	September	.	.	.	.	.	76
"	"	October	.	.	.	.	.	549
"	"	November	.	.	.	.	.	821
"	"	December	.	.	.	.	.	1328
1882	"	Januari	.	.	.	.	.	1563
"	"	Februari	.	.	.	.	.	1435
"	"	Meert	.	.	.	.	.	1358
"	"	April en Mei	.	.	.	.	.	536
Te samen.								7666

Verdeeld als volgt :

Ingebeelde en reisverhalen	.	.	.	.	6370
Geschiedenis en aardrijkskunde	.	.	.	.	897
Verschillende werken	.	.	.	.	399
Te samen.					7666

De boekeryj is thans voortreffelijk ingericht, zoowel onder opzicht van ruimte der lokalen als van luchtigheid en gemak. De werken kunnen hier behoorlijk uitgesteld worden en zullen gevolgentlijk van opeenhooping niet meer te lijden hebben.

De boekeryj is aan vijf Nederduitsche en drie Fransche tijdschriften ingeschreven.

Verschillende boekwerken, handelende over schoone kunsten, nijverheid, geschiedenis, enz., worden in het lokaal der boekeryj gelezen en geraadpleegd.

Sedert de inlevering van het voorgaande verslag, zijn er 341 werken in 406 boekdeelen bijgekomen, te weten :

Door het staatsbestuur geschonken	.	.	.	.	113
Gekocht.	.	.	.	.	226
Door bijzonderen geschonken	.	.	.	.	2
Te samen.					341

Het staatsbestuur zendt ons voortdurend werken toe, zoo-
wel voor de volksboekery, als voor die der stad.

De werken van Conscience, Ecrevisse en die der gebroe-
ders Snieders waren door de talrijke lezingen dusdanig ver-
sleten en onbruikbaar geworden, dat de noodzakelijkheid drin-
gend vereischte dezelve te hernieuwen. Dit is geschied bij
middel eener toelage door den gemeenteraad verleend.

In uitvoering van het reglement der stads-bibliotheek, ver-
gadert de commissie maandelijks, ten einde zich met den keus
en de bewaring der boeken onledig te houden, alsook met
al wat den bloei en den vooruitgang der boekery betreft.

In vervanging van M. Sleenckx, is M. Meylemans-De Bie,
lid der commissie genoemd.

TITEL VIII

GEZONDHEIDSLEER EN OPENBARE GEZONDHEID

EERSTE AFDEELING.

Plaatselijke geneeskundige commissie.

Behalve de hooger gemelde vervanging van wijlen den heer doctor Peeters door den heer doctor Thys, is de samenstelling der geneeskundige commissie dezelfde gebleven. M. Achille Van In, heeft in den loop des jaars, zijne apotheek geopend.

De gezondheidstoestand der stad heeft niets te wenschen gelaten. Geene gevallen van buitengewone ziekten, zelfs niet onder kinderen, hebben zich vertoond.

Het comiteit van koepokinenting heeft dit jaar 325 kosteloze inentingën gedaan.

De geneeskundige commissie drukt het gegrond verlangen uit, dat de prijs der baden, in het gasthuis, zou verminderd worden, om dezelve toegankelijker voor het publiek te maken.

TWEEDE AFDEELING.

Gezondmaking der wijken en verbetering der woningen van de werkende klas.

Een aantal gezondheidswerken, bestaande in het kasseien en het leggen van onderaardsche waterloopen, in de straten waar zij noodzakelijk zijn, is ter studie en een ontwerp zal eerlang aan den raad onderworpen worden.

DERDE AFDEELING.

*Onheilen en rampen,
(onweder, hagel, overstromingen, brand, enz.)*

De overstromingen, waarvan onze stad sedert een paar jaren zooveel te lijden heeft, schijnen immer toe te nemen en niet slechts in de wintermaanden, maar zelfs in den zomer, ziet men de weiden onzer omstreken en de straten onzer stad onverwacht onderloopen, tot groot nadeel der belangen en der gezondheid van de burgerij.

TITEL IX

OPENBARE VEILIGHEID. JUSTITIE EN GEVANGENISSEN

Politie : inrichting en personeel, verordeningen en reglementen.

De politie kwijt zich met iever van hare lastige taak. Indien de geldmiddelen der stad het toelieten, zouden wij niet aarzelen het getal der agenten te vermeerderen. Vandaag echter moeten wij ons bepalen, met den toestand der in dienst zijnde eenigszins te verbeteren.

De nachtwachten dragen des winters merkelyk bij, om de openbare rust te handhaven en de veiligheid der burgers te verzekeren.

In vervanging van den heer Herrygers, tot eene andere bediening geroepen, is de heer Nysten agent van politie genoemd. De hoogere overheid heeft er zich echter tegen verzet, dat de naam van inspecteur van politie bleef bestaan. Daar het aan den raad onverschillig scheen, welke titel de agent van politie Nysten zoude dragen, heeft het bestuur er niet op aangedrongen de benaming van inspecteur van politie te behouden.

Aanhoudingen, misdaden, misdrijven en overtredingen.

Sedert den 1sten September 1881 tot en met 1 September 1882, zijn de volgende aanhoudingen, misdaden, misdrijven en overtredingen bevestigd :

Poging tot diefstal	2
Eenvoudige diefstallen	36
Zware	3
Huisdieffen	2
Vrijwillige slagen	40
Slagen en kneuzingen	74
Brandrampen	1
Aftruggelarij	7
Smaadwoorden jegens de politie	32
Misbruik van vertrouwen	3
Scheldwoorden	72
Laster	3
Aanslag op de zeden	6
Opstand tegen de agenten der openbare macht	16
Schade aan onroerende goederen	15
Braak aan afsluiting	8
Landlooperij	29
Overtredingen op het sluiten der herbergen	10
Overtredingen voor nachtstoornis	27
Toevallige drenkelingen	4
Lichte mishandelingen	7
Banbreuk	6
Jachtovertredingen	4
Toevallige dood	2
Verschillende overtredingen	142
Geheel	551

Aan twee personen onzer stad zijn belooningen toegekend voor daden van moed en zelfopoffering, namentlijk :

1. Aan den heer Van der Smissen, Alphonse, commissaris van politie, voor daden van moed en zelfopoffering, tijdens de overstromingen, gepleegd, een kruis van 2de klas.

2. Aan jufvr. Callu, Joanna, om een kind uit den Neeth te hebben gered, een kruis van 3de klas met lint.

Reispassen. — Werkmans- en dienstbodenboekjes.

Gedurende het jaar 1881, zijn er 17 nieuwe werkmansboekjes uitgegeven.

De aflevering derzelve geschiedt ingevolge de wettelijke bepalingen.

Het afleveren van boekjes aan de dienstboden wordt hier niet gevolgd.

TITEL X

BURGERWACHT, MILITIE, BEZETTING

Burgerwacht, krijgsdienst.

270 Jongelingen zijn voor de lichting der nationale militie, voor het jaar 1882, ingeschreven :

108 Behoorden tot de uitgestelden der klassen van 1879, 1880 en 1881.

162 Nieuwe ingeschrevenen.

Het laagste nummer der loting was het nummer 110.

De militieraad heeft 156 lotelingen vrijgesteld of bepaaldelijk afgekeurd.

Er werden bij het hof van beroep van Brussel en den herzieningsraad, negentien beroepen tegen *negentien* zijner beslissingen ingediend; negen dier lotelingen werden om verschillende redenen vrijgesteld.

Het aandeel der te leveren manschappen, voor het jaar 1882, beliep 41 man.

De graad van onderwijs der nieuw ingeschrevene lotelingen, was als volgt :

Kunnende lezen, schrijven en rekenen	101
Alleen lezen en schrijven	37
Ongeleerd	24

De jaarlijksche *oogenschouw* of *revue* heeft regelmatig voor den commandant van het militaire district plaats.

Besetting : kazerneering. — Militaire inkwartieringen.

De bezetting der stad heeft geene verandering ondergaan en bestaat heden uit : de dépôts van de 8e, 11e en 12e linie-regimenten, en eene afdeeling artillerie, gelast met den onderhoud van het materieel.

De onderhandelingen duren voort voor het bouwen eener artillerie-caserne. Er is een plan ingekomen voor het daarstellen van een voedermagazijn, buiten de Leuvensche poort.

De werken van het fort zijn voltrokken; alleenlijk zullen aldaar nog militaire gebouwen voor de kazerneering der troepen dienen opgericht te worden.

Niettegenstaande het plaatselijk bestuur ter beschikking der militaire overheid groote lokalen stelt, voor het inkwartieren der milicianen die jaarlijks ingelijfd worden, heeft de burgerij, gedurende het afgelopen jaar, aan 336 manschappen en 17 officieren logist verschaft.

De beste verstandhouding heerscht tusschen de burgerlijke en militaire overheden.

TITEL XI

OPENBARE BELASTINGEN

Grondlasten.

KADASTER.

De kadastrale inkomst van al de bebouwde en onbebouwde eigendommen der stad beliep, in 1881, tot . . . fr. 754310,61

AANDEEL.

Het aandeel der grondbelasting voor het dienstjaar 1881, in 1252 artikelen verdeeld, is ten voordeele van den staat bepaald ter somme van . . . fr. 52801,79

IN OPCIENTIEMEN.

A. Ten voordeele der provincie	fr.	6336,21
B. Ten voordeele der gemeente	»	26928,89
Totaal.	fr.	86066,89

Personeele belastingen.

GETAL BELASTINGSCHULDIGEN.

De artikels aan de personeele belastingen onderworpen, die op de verschillende rollen van 1881 werden gebracht, beloopten tot 1886.

BELOOP DER ROLLEN (PERSONEEL).

Hoofdsom	fr.	42680,57
----------	-----	----------

IN OPCENTIEMEN.

A. Ten voordeele van den staat	fr.	6400,27
B. Ten voordeele van de provincie.	»	5121,56
C. Ten voordeele der gemeente	»	19632,69
Totaal.	fr.	73835,09

Belastingen der patenten.

GETAL EN KLASSEERING DER PATENTSCHULDIGEN.

De rollen der patenten voor het dienstjaar 1881, bevatten 1604 artikels.

BELOOP DER ROLLEN.

Het cijfer in principaal der patentrollen, voor het dienstjaar 1881, beloopt tot	fr.	13,98,86
--	-----	----------

IN OPCENTIEMEN.

A. Ten voordeele van den staat	fr.	2758,90
B. Ten voordeele der provincie	»	827,97
C. Ten voordeele der gemeente	»	1517,94
Totaal.	fr.	18903,67

Provinciale belastingen.

De rollen voor 1881, bevatten :

- 534 Houders van honden.
- 351 Verkoopers van sterke dranken.
- 91 » van tabak en cigaren.

De opbrengst dezer verschillende belastingen, beliep als volgt :

Opbrengst der belastingen op de honden . .	fr.	2265,00
» » op den verkoop van		
sterke dranken . .	»	6881,81
» » op den verkoop van tabak	»	1030,50
Totaal.	fr.	10177,31

Accijnsen.

De accijnsrechten, te onzer stede ingevorderd gedurende het
jaar 1881, beloopt tot fr. 186608,13

Stedelijke en provinciale belasting op de honden.

Zie hierboven (provinciale belastingen).

Het aandeel der stad, voor het dienstjaar 1881, is door
de deputatie vastgesteld op fr. 574,95.

Ontlastingen.

De zetting der verschillende belastingen, zoo rechtstreek-
sche als provinciale, gedurende het jaar 1881, heeft tot acht
reclamen aanleiding gegeven.

TITEL XII

OPENBARE WERKEN

Groote en kleine wegenis.

Verschillende belangrijke werken zijn sedert ons laatste verslag verricht geweest.

De Deheyderstraat werd geheel gekasseid en nieuwe stoepen in de Mechelstraat en op het Lispernieuwland gelegd.

Groote herstellingswerken zijn aan het torentje van het stadhuis gedaan, en eene overdekte gaandarij is in de staats middelbare school gemaakt.

De zoolang verwachte en zoo noodzakelijke steenweg langs Hagenbroek zal eindelijk gelegd worden; de opmetingen en schattingen zijn geschied, en eerstdaags zien wij er de aanbesteding van te gemoed.

Op den buiten hebben verschillende verwisselingen van gronden en rechtmakingen van buurtwegen plaats gehad. Ingevolge eener overeenkomst met het gouvernement, gaat weldra een boulevard den Mechelschen- aan den Antwerpschen steenweg verbinden.

De afsluitingswerken, om de stad van de overstromingen te bevrijden, zijn voltooid; doch de onvolmaaktheid der inrichting aan beide Spuien, voornamelijk aan het Kleine Spui, maakt de manoeuvres schier onmogelijk. Het gemeentebestuur heeft geene middelen gespaard, om bij het staatsbestuur aan te dringen, opdat het zonder vertoeven aan dezen droevigen staat van zaken een einde zoude stellen.

Reeds verleden jaar, toen de afsluitingswerken nauwelijks voltrokken waren, drukten wij de vrees uit, dat hunne behandeling uiterst moeielijk, ja schier onmogelijk, zou wezen. In zulke voorwaarden, ware het, van wegens de regeering, eene daad van slecht bestuur geweest, ze te aanveerden, vermits geheel de verantwoordelijkheid, zoo van onderhoud en herstelling, als van de schade die er kon uit voortspruiten, op haar zou gevallen zijn.

Daar nieuwe overstromingen de stad echter kwamen plagen, vroegen wij aan het staatsbestuur de werken op onze kosten, maar zonder verantwoordelijkheid, te mogen beproeven. Dit werd ons toegestaan, en deze proefneming bewees onwedersprekelijk, dat onze voorbehoudingen ten volle gegrond waren, want behalve de groote onkosten, welke de behandeling der afsluiting van het Kleine Spui vergde, was deze zoo lastig en gebrekkig, dat het een ieder onmogelijk bleek, dat zij tot hare bestemming kon dienen.

Als gevolg aan onze opmerkingen deed het gouvernement de afsluitingswerken onderzoeken, en het raadplegend comiteit van het departement van openbare werken erkende de noodzakelijkheid ze te wijzigen. Deze beslissing werd ons op 24 Januari dezes jaars medegedeeld, doch de raad, vooraleer ze te laten uitvoeren, bevoel een tegen onderzoek door eenen deskundigen, en M. Royers, stads-ingenieur van Antwerpen, was zoo welwillend, zich, op verzoek van het collegie, met deze taak te gelasten.

In een merkwaardig verslag, dat den raad onderworpen is geweest, bespreekt de heer Royers, tot welk doeleinde, de afsluitingswerken moeten en kunnen dienen. Datgene, aan den samenvloed der Nethen voldoende oordeelende, onderzoekt hij alleenlijk dit aan het *Kleine Spui*, en ziehier tot welke besluitsels hij komt.

De afsluiting aan het Kleine Spui kan dienen, om :

- 1° Het onderloopen der kaaien en straten te voorkomen.
- 2° Met de lage tij genoegzaam water in de rivier te behouden, om ongezonde uitwasemingen te beletten.
- 3° In de armen der rivier, waarin de waters der huishoudens zich ontlasten, eene voldoende hoeveelheid water te laten vloeien, om de eerste te laten doorspoelen.
- 4° De watermolens in werking te houden.
- 5° Om, zoo mogelijk, den arm der Neeth aan het *Kleine Spui* bevaarbaar te laten.

Hierbij was M. Royers verzocht na te zien, of er bezwaren bestonden de sluizen der beide *Spuien*, voor het zuiver houden der rivier, te doen werken.

M. Royers, dit laatste punt, als zijnde buiten zijne taak, ter zijde latende, behandelt de overige punten en vindt het onmogelijk, met eene en dezelfde afsluiting, in al de vereischten te gelijk te voorzien. Zijn besluit is, dat de stad zich moet tevreden houden, met het ontwerp van het gouvernement, bestaande in eene afsluiting aan het *Kleine Spui*, van gemakkelijke en spoedige behandeling, het water volkomen tegenhoudende, en er eene zoo breede opening mogelijk inbrengende, om, zoodra het water aan 't dalen is, de sluizen te openen, en hetzelfde, door de rivier te laten vloeien. Insgelijks zouden de watermolens, hierdoor in werking kunnen blijven.

“ Dit doel, zegt hij, kan verkregen worden, met het
“ stelsel, voorgedragen door het raadplegend comiteit van het
“ departement van openbare werken, bestaande in dubbele
“ schuifdeuren, met eenen pijler in het midden. Wel is waar,
“ houdt daardoor de rivier op bevaarbaar te zijn, maar om
“ dit laatste voordeel niet te verliezen, zou men het hoofd-
“ zakelijke aan het ondergeschikte opofferen. „

Het ontwerp van het gouvernement, bestaande in het maken van twee schuifdeuren aan het Klein Spui, is dan ook bepaaldelijk goedgekeurd, en niets verzet zich tegen deszelfs spoedige uitvoering.

Een tweede punt blijft eveneens het voorwerp onzer reclamatiën. In strijd met de overeenkomst, in 1871 met de stad aangegaan, werden er aan het *Groot Spui* balkschoven in plaats van schuifdeuren gelegd. Hieraan is de verzanding der Neeth, binnen de stad, die in onrustwekkende verhouding toeneemt, toe te wijten. Het collegie heeft niet opgehouden tegen dezen toestand te reclameeren en het betrouwt dat het gouvernement rechtvaardig genoeg zal wezen, om een einde te stellen aan eenen staat van zaken, even nadeelig aan de belangen onzer stad, als strijdig met de geslote overeenkomst.

Verdeeling der gaz. — Openbare verlichting.

De aanzienlijke prijsvermindering van de gaz, verleden jaar door den gemeenteraad gestemd, is niet zonder uitwerksel op deszelfs verbruik gebleven.

Het gazgesticht heeft in het jaar 1881 vervaardigd	169341	kub. meters gaz.
En in 1880.	162420	» » »

Dus eene vermeerdering van 6920 kub. meters gaz.

Het getal bekken, vermeerderd met 44, bedraagt thans 2185 bekken. Gedurende hetzelfde dienstjaar beliepen :

De ontvangsten	fr.	43354,94
En de uitgaven	»	23343,14
Dus een bonislot van	fr.	20011,14

waarvan er, gelijk gewoonte, 15000 frs. in de gemeentekas zijn gestort.

Het kapitaal, zoo in gelden als in betaalde koopwaren, bedroeg, op 31 December laatst, de som van fr. 79449,43.

M. Marchal is, dees jaar, als lid der bestuur-commissie herkozen geweest.

Eene moeielijkheid met den staat, over het leveren van de gaz aan de statie, is in der minne vereffend geweest.

Hallen en markten.

Gedurende het afgeloopen jaar, werden de volgende hoeveelheden granen op de markten aangeboden en verkocht, te weten :

TE KOOP AANGEBODEN.			VERKOCHT.	
Tarwe	136	hectoliters.	96	hectoliters.
Rogge	1126	»	1036	»
Boekweit	14	»	14	»
Haver	1768	»	1381	»
Totaal	3044	»	2527	»

Op de wekelijksche botermarkt in kuipen, werden verkocht 90521 kilogrammen, hetgeen insgelijks eene vermeerdering van 1056 kilogrammen daargestelt.

De markt van jonge kalveren bestatigt eenen verkoop van 17752 stuks; 9578 varkens werden ter veiling aangeboden.

De vischmijn heeft iets verloren in belangrijkheid; gedurende het jaar 1881, waren er 329 mijnen, die eene bruto som van fr. 6613,60 hebben opgebracht, tegen 405 in het vorige jaar, toen zij fr. 11949,30 opbrachten.

De zuivere opbrengst der verschillende meet-, weegloon- en plaatsgelden, beliep in het jaar 1881, als volgt :

Voor de graanmarkt	.	.	.	.	fr.	81,21
» botermarkt	.	.	.	.	»	1451,77
» kalverenmarkt	.	.	.	.	»	887,60
» dagelijksche markt	.	.	.	.	»	2029,57
» kaai-, brug- en havenrechten	.	.	.	.	»	1093,00
Voor het ruimen der privaten	.	.	.	.	»	792,88
Totaal.						fr. 6336,03

Opening van nieuwe plaatsen en straten. — Onteigeningen.

De Sint Gummarusstraat is thans geheel volbouwd en eene onzer fraaiste straten geworden. De Deheyderstraat is insgelijks voltrokken, en kortelings gaan er nieuwe loten in den Gasthuisbeemd worden verkocht.

Openbare wandelingen, bolwerken, kruidtuin, enz.

Door den afstand van grond, door het staatsbestuur aan de stad voorgesteld, zal weldra een nieuwe boulevard tot stand komen, die van de Mechelsche poort naar de statie zal leiden, en de gemeenschap met de statie veel vergemakkelijken.

Bijzondere gebouwen; toepassing der reglementen van politie op het bouwen.

In den loop van het jaar 1881, zijn de volgende toelatingen afgeleverd :

Nieuwe gebouwen, op onbebouwde gronden	.	.	13 huizen.
Geheele herbouwingen van woningen	.	.	16 »
Gedeeltelijke herstellingen	.	.	6 »

Er rijzen nog al moeielijkheden in het bouwen op; vooral in de Lisperstraat, waar de eigenaars het plan van lijnrichting, door den staat opgelegd, niet willen aannemen.

TITEL XIII

NIJVERHEID, KOOPHANDEL. LANDBOUW

*Nijverheidsgestichten, stoomtuigen, goedkeuringen. —
Ongezonde en gevaarlijke fabrieken en werkhuisen. —
Onderzoeken de commodo et incommodo.*

De toestand van nijverheid en koophandel in onze stad is voldoende.

Vijf nieuwe stoominrichtingen zijn tot stand gekomen, terwijl, van den anderen kant, eene geneverstokerij, door het overlijden haars eigenaars, stil is gevallen. De stoomsteenfabriek buiten de Mechelsche poort is in volle werkzaamheid en bezigt vele werklieden.

De kanten-nijverheid, na eenen kortstondigen bloei, is in haren kwijnenden toestand teruggekeerd.

Verschillende reclamatiën zijn te vergeefs naar het gouvernement gericht geweest, om de correspondentiën op Brussel, voor de reizigers, te vergemakkelijken. Daarentegen is het verkeer met de Kempen oneindig verbeterd, door de overneming van den ijzeren weg van Turnhout door den staat.

Een nieuwe postuitdeeling heeft des morgens plaats, tot groot gemak en voordeel der burgerij.

Drij onzer werklieden, bekwamen de werkmansdecoratie van tweede klas, door koninklijk besluit van 22 Augusti laatstleden, te weten :

Somers, Pieter Frans, schoenmaker, die 48 jaar bij denzelfden meester werkt, en die steeds van een voorbeeldig gedrag is geweest.

Winand, Jacobus, pijpmakersgast, sedert 1828 werkzaam in de fabriek der weduwe Van der Aa, waar hij zich altoos onderscheiden heeft door zijnen vlijt en zijne eerlijkheid.

Wuyts, Pieter Jozef, kleermaker, sedert 34 jaar in hetzelfde werkhuis gebezigd, die zich door zijn goed gedrag, zijne werkzaamheid en zijne oppassendheid heeft doen kennen.

Voor de volgende aanvragen, zijn onderzoeken *de commodo et incommodo* gebeurd.

Smederij	1
Bakkerijen	3
Slachterijen	5
Stoomtuigen	5
Moerbranderij	1
Huidenvetterij	1
Messenmakerij	1

Koophandel. — Beweging der scheepvaart.

395 Schepen komende van het binnenland, van eenen gezamenlijken inhoud van 15291 tonnen, zijn, gedurende het jaar 1881, de stad binnen gevaren; het grootste gedeelte ervan was geladen met beet, voor de suikerfabriek.

Levensbehoeften. — Bevoorradingen. — Marktprijzen. —

Broodpegel. — Gemeentebakkerij en vleechhouwerij. —

— Agentschap van levensmiddelen. —

Middenprijs van het vleesch en bijzondere eetwaren.

Prijzen der granen, op de markt van 23 September laatstleden, verkocht :

		VERSCHIL van 1881 met 1882.	
		IN MEERDER.	IN MINDER.
Tarwe, de hectoliter	fr. 22,00	» »	2,50
Rogge »	» 14,22	» »	3,61
Boekweit »	» 13,00	» »	2,00
Haver »	» 8,56	» »	0,65
Aardappelen de 100 kilos	» 9,75	3,25	» »
Boter, de kilo	» 2,95	0,07	» »

De volgende week was de prijs van het roggenbrood, aan fr. 0,20 de kilo.

De vleeschprijzen, waren :

Ossenvleesch	fr.	1,90
Koe- en vaarzenvleesch	»	1,65
Kalfsvleesch	»	2,00
Schapenvleesch	»	2,00
Varkenvleesch	»	2,00
Spek	»	1,80

Landbouw.

De graanoogst is grootendeels in gunstige voorwaarden binnengehaald geweest, en heeft eene goede opbrengst opgeleverd. Het graan is van voortreffelijke hoedanigheid en het strooi overvloedig.

De aardappelen hebben veel geleden. Door de langdurige regens, is er een groot gedeelte van verrot en hebben de overblijvende hunnen vollen wasdom niet verkregen.

Het hooi is niet te best gelukt, de toemaat was beter. Daarentegen waren de voederplanten, vooral de klaver, overvloedig.

Een nat jaar is altoos nadeelig in onze streken; voor de landen, die daarenboven aan onderloopen zijn blootgesteld, is het een ondergang.

Twee decoratiën van 2de klas, zijn aan landbouwerslieden onzes bijvangs, door koninklijk besluit van 22 Augusti 1882, toegekend geweest, namelijk :

Aan Aerts, Gummarus, die sedert een dertigtal jaren, met kennis en vlijt, de landbouw-inrichting van graaf de Marnix bestuurd ;

En aan Basteyns, Jan Gummarus, sedert vijf en twintig jaar in denzelfden dienst, en die zich steeds door zijne werkzaamheid en zijn goed gedrag heeft onderscheiden.

TITEL XIV

VERSCHILLENDE VOORWERPEN

Zonder aanmerking.

Het tegenwoordig verslag, is opgemaakt in zitting van het Collegie van Burgemeester en Schepenen, op 30 September 1882; er zal aan den gemeenteraad lezing van gegeven worden, in zijne openbare en verplichtende zitting van 2 October aanstaande.

Het Collegie van Burgemeester en Schepenen,

Bij bevel :

DE SECRETARIS,

DE BURGEMEESTER,

A. H. ROËLL.

FL. VAN CAUWENBERGH.

INHOUDSTAFEL

TITEL I.

Bevolking.

	BLADZ.
Staat der bevolking. — Optelling van 1880	8
Landbouwopneming.	
Aard der bebouwing	12
Bijooogsten gewonnen op voormelde gronden.	13
Landelijke bevolking boven de 12 jaar	13
Beweging van den burgerlijken stand. — Geboorten, overlijdens, huwelijken, echtscheidingen, kindaanemingen, wettigingen van 1880-1881	14
Staat van overlijden volgens ouderdom	15
Verandering van woning	17
Inboorlingschap	17

TITEL II.

Gemeentebestuur.

EERSTE AFDEELING.

Gemeenteraad	18
------------------------	----

TWEDE AFDEELING.

Collegie van burgemeester en schepenen	23
--	----

DERDE AFDEELING.

Inrichting en personeel der bureelen	24
--	----

VIERDE AFDEELING.

Kiezerslijsten. — Lijsten der jury. — Kiezingen	24
Beweging der bestuurlijke zaken	26
Stedelijk archief	26
Gemeentegoederen	26
Aankoopen, verkooping, verwisselingen	26

TITEL III.

*Geldwezen der gemeente.**— Ontleding der stadsrekening van 1881.*

Gewone en buitengewone uitgaven.		
A. Gewone	.	28
B. Buitengewone	.	28
Gewone en buitengewone ontvangsten.		
A. Gewone	.	29
B. Buitengewone	.	30
C. Buurtwegen. — Onderhoud	.	30
Rekenplichtigheid.		
Begrotingsstaat	.	30

TITEL IV.

Liefdadige gestichten.

Bureel van weldadigheid.		
Bestuur	.	31
Roerende en onroerende goederen	.	31
Legaten en giften	.	31
Aankopen, verkooping, verwisselingen	.	32
Aflegging en wederaanlegging van kapitalen	.	32
Rekendienst	.	32
Statistiek der behoefte	.	33
Uitdeelingen van onderstand	.	33
Betwistende zaken	.	34
Bestuur van gast- en godshuizen.		
Bestuur	.	34
Roerende en onroerende goederen	.	34
Legaten en giften	.	34
Aankopen, verkooping, verwisselingen	.	35
Aflegging en wederaanlegging van kapitalen	.	35
Rekendienst	.	35
Betwistende zaken	.	35
Statistiek der godshuizen voor ouderlingen en weezen	.	35
Berg van bermhertigheid. — Rekenplichtigheid	.	36
Spaar- en voorzieningskas, ten voordeele der werklieden, genootschappen van onderlingen bijstand	.	39
Bijzondere liefdadige instellingen, tentoonstellingen van kunstvoorwerpen, enz., om de behoefte ter hulp te komen	.	40
Geneeskundige dienst	.	40

TITEL V.

Katholieke eeredienst.

KERK VAN DEN H. GUMMARUS.

§ 1. Geestelijkheid	41
§ 2. Kerk.	41
§ 3. Fabriekraad	42
§ 4. Rekenwezen	42
Rekening dienstjaar 1881	42
Begrootingsstaat voor 1882	43
§ 5. Giften en legaten	43
§ 6. Roerende en onroerende goederen	43

KERKFABRIEK Ste MARGARETHA.

A. Samenstelling van den kerkraad en het bureel der kerkmeesters	43
B. Rekening 1881	43
C. Begrooting 1882	43

KERKFABRIEK St JOSEPH.

Rekening 1881	44
Budget 1882	44

TITEL VI.

Openbaar onderwijs.

EERSTE AFDEELING.

Lager onderwijs.

Gemeentescho'len van het lager onderwijs	45
Vrije lagere scholen	46
Bewaarschool	46
Scholen van volwassenen	46
Normaalschool	46

TWEDE AFDEELING.

Middelbaar onderwijs.

Middelbare school	47
-------------------	----

TITEL VII.

Schoone kunsten, wetenschappen en letteren.

Schoone kunsten, academiën van schoone kunsten. — Bijzondere scholen van teekenkunde, schilderkunst, plaatsnede, beeldhouwkunst, enz. — Museums. — Bijzondere kunstverzamelingen. — Tentoonstellingen van kunstvoorwerpen. — Monumenten. — Conservatoriums. — Muziekscholen, muziek- en tooneelgezelschappen. — Maatschappijen van vermaak en uitspanning.	
— Openbare feesten	49
Stads-volksboekerij	51

TITEL VIII.

Gezondheidsleer en openbare gezondheid.

EERSTE AFDEELING.

Plaatselijke geneeskundige commissie	53
--	----

TWEEDE AFDEELING.

Gezondmaking der wijken en verbetering der woningen van de werkende klas	53
--	----

DERDE AFDEELING.

Onheilen en rampen (onweder, hagel, overstromingen, brand, enz.).	54
---	----

TITEL IX.

Openbare veiligheid, justitie en gevangnissen.

Politie : inrichting en personeel, verordeningen en reglementen .	55
Aanhoudingen, misdaden, misdrijven en overtredingen . . .	55
Reispassen. — Werkmans- en dienstbodenboekjes	56

TITEL X.

Burgerwacht, militie, bezetting.

Burgerwacht. — Krijgsdienst	57
Bezetting : kazerneering. — Militaire inkwartieringen	58

TITEL XI.

Openbare belastingen.

Grondlasten.	
Kadaster	59
Aandeel	59
Personeele belastingen.	
Getal belastingschuldigen	59
Beloop der rollen (personeel)	60
Belastingen der patenten.	
Getal en klasseering der patentschuldigen	60
Beloop der rollen	60
Provinciale belastingen	60
Accijnsen	61
Stedelijke en provinciale belastingen op de honden.	61
Ontlastingen	61

TITEL XII.

Openbare werken.

Groote en kleine wegeuis	62
Verdeeling der gaz. — Openbare verlichting	65
Hallen en markten	66
Opening van nieuwe plaatsen en straten. — Onteigeningen	67
Openbare wandelingen, bolwerken, kruidtuin, enz.	67
Bijzondere gebouwen, toepassing der reglementen van politie op het bouwen	67

TITEL XIII.

Nijverheid, koophandel, landbouw.

Nijverheidsgestichten, stoomtuigen, goedkeuringen. — Ongezonde en gevaarlijke fabrieken en werkhuizen. — Onderzoeken de comodo et incommodo	68
Koophandel. — Beweging der scheepvaart	69
Levensbehoeften. — Bevoorradingen. — Marktprijzen. — Broodpegel. — Gemeentebakkerij en vleeschhouwerij. — Agentschap van levensmiddelen. — Middenprijs van het vleesch en bijzondere eetwaren	69
Landbouw	70

TITEL XIV.

Verschillende voorwerpen. 71